SENTINELA

Arthur C. Clarke

Prima dată când veţi vedea Luna plină strălucind în sud, observaţi cu atenţie marginea ei din dreapta. Acolo unde ar sta scris ora două, dacă satelitul nostru ar fi un orologiu, veţi remarca un minuscul oval întunecat: oricine are o vedere normală îl poate descoperi cu uşurinţă. E un mare podiş, prins între pereţi abrupţi, unul dintre cele mai frumoase de pe Lună – Mare Crisium, Marea Crizelor. Cu un diametru de cinci sute de kilometri şi aproape în întregime înconjurat de inelul unor munţi magnifici, acest podiş nu fusese niciodată explorat înainte ca noi să fi pătruns acolo, la sfârşitul verii lui 1997.

Expediţia noastră era foarte bine echipată. De-a lungul a opt sute de kilometri, două mari cargouri ne transportaseră proviziile şi echipamentul de la centrala situată în Serenitatis. Aveam, de asemenea, mici rachete destinate transportului pe distanţe mici, deasupra regiunilor pe care vehiculele noastre nu le puteau străbate. Din fericire, cea mai mare parte a Mării Crizelor este netedă; nu întâlneşti acolo acele uriaşe crevase, atât de primejdioase, şi nici prea mulţi munţi şi cratere. După toate aparenţele, puternicele noastre tractoare trebuiau să ne ducă fără nicio dificultate oriunde voiam.

Eram geolog (sau selenolog, dacă ţineţi neapărat la exactitate), şeful grupului care explora zona sudică a podişului. În acea săptămână, cercetasem cam o sută cincizeci de kilometri de teren, ocolind contraforturile muntoase ce mărgineau albia a ceea ce fusese o străveche mare, cu o mie de milioane de ani în urmă. Atunci când viaţa începea pe Pământ, aici ea deja se stingea. Apele se retrăgeau de pe flancurile acestor prodigioase faleze, în inima larg deschisă a Lunii. Deasupra solului pe care-l traversam, oceanul fără maree atinsese odinioară o adâncime de opt sute de metri, dar singura urmă de umezeală era reprezentată de chiciura pe care o observam uneori în hrubele neajunse de soare.

Întreprinseserăm călătoria noastră la revărsatul

zorilor lunari şi ne mai rămânea aproape o săptămână (socotită în timp terestru) până la venirea nopţii. De şase ori pe zi, ne părăseam vehiculul: îmbrăcaţi în combinezoane spaţiale, ieşeam în căutarea unor minerale interesante sau fixam repere pentru ghidarea viitorilor călători. Era o muncă monotonă, de rutină. Explorarea selenară nu prezintă nimic aventuros, nimic deosebit de palpitant. Puteam să trăim confortabil timp de o lună în tractoarele noastre presurizate; iar dacă survenea vreo încurcătură, puteam oricând, prin radio, să chemăm baza – după aceea, nu ne rămânea decât să aşteptăm nava care trebuia să ne vină în ajutor.

Spuneam că explorarea selenară nu comporta nimic palpitant. Desigur, aceasta nu este întru totul adevărat. E cu neputinţă să te plictiseşti de aceşti uluitori munţi, atât de teribili în comparaţie cu dulcile coline ale Pământului. Înconjurând promontoriile mării dispărute, nu ştiam niciodată ce noi splendori ne vor fi dezvăluite. Toată curba sudică a Mării Crizelor fusese o vastă deltă, unde zeci de râuri îşi croiau, odinioară, drumul până la ocean, alimentate poate de ploile torenţiale ce erodaseră munţii în timpul scurtei perioade vulcanice, când Luna era tânără. Fiecare dintre aceste văi străvechi ne ispitea, ne provoca să ne căţărăm până la platourile necunoscute ce se găseau dincolo. Dar mai aveam de străbătut vreo sută cincizeci de kilometri, şi nu puteam decât să privim cu invidie înălţimile pe care alţii aveau să le escaladeze.

La bord, noi trăiam după timpul terestru; la ora douăzeci şi două precis, trimiteam bazei ultimul mesaj radio şi ne întrerupeam activitatea. Afară, rocile mai scânteiau sub soarele aproape vertical; pentru noi, însă, era noapte, până când se dădea deşteptarea, opt ore mai târziu. Apoi, în vreme ce unul dintre noi pregătea micul dejun, se stârnea un intens bâzâit de aparate de ras electrice şi se deschidea radioul care ne lega din nou de Pământ. Iar când mirosul cârnaţilor prindea să umple cabina, era dificil să crezi că nu reveniserăm pe planeta noastră: totul era atât de familiar, cu excepţia impresiei că

te simţeai mai puţin greu şi a neobişnuitei încetineli cu care căDeau obiectele.

Era rândul meu să prepar dejunul într-un colţ al cabinei principale care ne servea de bucătărie. Au trecut ani buni, dar tot îmi amintesc cu emoţie de acea clipă. Tocmai se auzea una dintre melodiile preferate, vechiul cântec galez „David of the White Rock”. Pilotul nostru, în costumul său spaţial, se şi afla afară, unde inspecta şenilele. Asistentul meu, Louis Garnett, stătea la postul de control şi adăuga în grabă câteva informaţii în jurnalul de bord.

Ca toate gospodinele Pământului, tot aşteptând în picioare, lângă tigaie, rumenirea cârnaţilor, îmi lăsam privirile să rătăcească pe meterezele munţilor care schiţau conturul orizontului sudic, pierzându-se către infinit, spre est şi spre vest. Păreau doar la doi-trei kilometri de noi, dar eu ştiam că cel mai apropiat se afla la treizeci de kilometri. Pe Lună, firește, distanţa nu estompează detaliile: nicio ceaţă, oricât de imperceptibilă, nu îndulceşte şi nu transfigurează lucrurile care, pe Pământ, se topesc în depărtare. Aceşti munţi înalţi de trei mii de metri se ridicau atât de abrupt de parcă, odinioară, vreo erupţie subterană îi făcuse să ţâşnească din scoarţa în fuziune. Nici nu puteai să vezi poalele celui mai apropiat, din cauza puternicei curburi a suprafeţei, căci Luna este un astru mic, foarte mic, şi din locul unde mă aflam, nu mă despărţeau de orizont mai mult de trei kilometri.

Mi-am îndreptat privirile spre piscurile pe care niciun om nu le escaladase vreodată, spre aceste piscuri care, înainte de naşterea vieţii pe Pământ, contemplaseră trista retragere a oceanelor, ce ducea cu ea şi speranţa în apariţia unei lumi. Soarele izbea meterezele cu o strălucire care rănea ochii, în timp ce, puţin mai sus, stelele sticleau neclintite pe un cer mai negru decât în miezul unei nopţi de iarnă pe Pământ.

Întorcându-mi privirea, am zărit o lucire metalică pe vârful muchiei unui mare promontoriu care înainta în mare, vreo cincizeci de kilometri la vest. Era un punct

luminos fără dimensiuni, ca şi când o stea fusese smulsă de pe cer, de una dintre acele crâncene creste. Iniţial mi-am închipuit că suprafaţa netedă a unei stânci înalte prindea lumina Soarelui şi mi-o reflecta în ochi. Nu era ceva neobişnuit. Când Luna intră în al doilea pătrar, observatorii de pe Pământ pot uneori să vadă marile lanţuri ale Oceanului Furtunilor (Oceanus Procellerum) scăldate de o irizaţie alb-albăstrie, în vreme ce lumina Soarelui ţâşneşte din coastele lor şi sare dintr-o lume într-alta. Dar eu eram curios să ştiu ce fel de rocă putea scânteia acolo, sus, atât de intens: am suit în turela de observaţie şi am orientat telescopul nostru de zece centimetri, spre vest.

Ceea ce am văzut a fost de-ajuns ca să-mi lase gura apă. Conturându-se clar în câmpul meu vizual, vârfurile munţilor dădeau impresia că se aflau doar la un kilometru, dar ceea ce capta razele Soarelui era prea mic pentru a fi identificat. Totuşi, părea să aibă o deconcertantă simetrie, iar culmea pe care se găsea era ciudat de plată. Am cercetat o bucată de vreme această enigmă scânteietoare, obosindu-mi ochii tot scrutând spaţiul, până ce un miros de ars venit dinspre bucătărie m-a avertizat că delicioşii cârnaţi ce urmau să ne astâmpere foamea străbătuseră de pomană patru sute de mii de kilometri.

Toată dimineaţa, am dezbătut problema drumului de-a curmezişul Mării Crizelor, în vreme ce, în vest, munţii se înălţau către firmament. Chiar când prospectam afară, în combinezoanele noastre cosmice, discuţia continua prin radio. Era absolut sigur, îmi spuneau colegii, că niciodată nu existase pe Lună vreo formă de viaţă inteligentă. Acolo nu apăruseră decât câteva plante primitive şi strămoşii lor ceva mai puţin degeneraţi. Eu ştiam asta, ca toţi confraţii mei, dar sunt momente când unui om de ştiinţă nu trebuie să-i fie frică să facă pe prostul.

— Ascultaţi, am spus în cele din urmă, mă voi căţăra până acolo sus, fie şi numai pentru liniştea mea sufletească. Muntele nu e mai înalt de patru mii de metri – deci ar măsura mai puţin de o mie, în gravitaţie terestră.

Toată plimbarea asta mă poate costa douăzeci de ore. Oricum, dintotdeauna am dorit să mă urc pe aceşti munţi, aşa că am o scuză foarte bună.

— Dacă nu-ţi vei frânge gâtul, îmi zise Garnett, vei deveni batjocura expediţiei când ne vom întoarce la bază. De acum înainte, acest munte va purta numele de „Păcăleala lui Willson”.

— Nu-mi voi frânge gâtul, am declarat hotărât. Cine a escaladat primul Pico şi Helicon?

— Parcă pe atunci erai ceva mai tânăr… interveni, cu blândeţe, Louis.

— Lată, am răspuns foarte demn, încă un excelent motiv ca să mă duc.

În noaptea aceea, ne-am culcat devreme, după ce am înaintat cu tractorul până la mai puţin de un kilometru de promontoriu. Garnett urma să mă însoţească a doua zi; era un bun alpinist şi venea adeseori cu mine în astfel de aventuri. În ceea ce-l privea pe pilotul nostru, acesta era fericit să-şi păzească maşina.

La prima vedere, falezele păreau de neînvins, dar pentru cineva dotat cu simţul altitudinilor, escaladarea este uşoară pe un corp ceresc unde toate lucrurile şi fiinţele sunt reduse la o şesime din greutatea lor. Pentru alpinismul selenar, adevărata primejdie o constituie încrederea excesivă în sine: să cazi, pe Lună, de la două sute de metri, e tot atât de mortal ca şi când te-ai prăbuşi de la treizeci de metri, pe Pământ.

Prima noastră haltă am făcut-o pe un mare pinten la aproximativ o mie două sute de metri deasupra podişului. Căţărarea nu fusese prea dificilă, dar membrele îmi înţepeniseră din pricina efortului neobişnuit; de aceea eram fericit că mă puteam odihni. Încă mai vedeam tractorul, infimă gânganie de metal plasată la picioarele falezei, şi l-am anunţat pe pilot unde ajunseserăm, înainte de a ne relua ascensiunea.

Pe măsură ce orele au trecut, orizontul s-a lărgit şi o parte tot mai întinsă din şesul cel mare a devenit vizibilă. Acum puteam cuprinde cu privirea o distanţă de optzeci de

kilometri, reuşind să disting până şi vârfurile munţilor de pe ţărmul opus al mării, aflat la peste o sută cincizeci de kilometri de noi. Puţine din şesurile lunare sunt atât de netede precum Marea Crizelor, şi aproape ne puteam imagina că la trei kilometri sub noi se întindea un ocean de apă, nu de piatră. Iluzia era risipită doar de un grup de cratere situate aproape de orizont.

Ţinta noastră era încă invizibilă, fiind situată dincolo de creasta muntelui; în prezent, ne călăuzeam după hărţi, folosind Pământul drept reper. Aflată spre est, uriaşa seceră argintie, intrată deja în primul pătrar, atârna jos, deasupra câmpiei. Soarele şi stelele aveau să-şi urmeze drumul lent peste boltă, dispărând în cele din urmă, dar Pământul avea să rămână de-a pururi acolo, fără să se clintească din poziţia lui, crescând şi micşorându-se odată cu trecerea anilor şi anotimpurilor. Peste zece zile, avea să devină un disc orbitor, scăldând bolovanii aceştia în strălucirea lui de la miezul nopţii, de cincizeci de ori mai puternică decât cea a Lunii pline. Noi însă trebuia să ieşim dintre munţi cu mult înainte de lăsarea nopţii – în caz contrar, urma să rămânem pe vecie acolo.

În interiorul combinezoanelor noastre, era o răcoare agreabilă, căci elementele frigorifice combăteau violenta dogoare solară şi ne eliminau transpiraţia. Nu vorbeam decât arareori, doar când aveam să ne comunicăm vreo indicaţie sau când discutam despre cel mai bun drum pe care trebuia să-l urmăm. Habar n-aveam ce gândea Garnett; în schimb, cum era şi firesc, mă bătea la cap că era cea mai nebunească aventură din viaţa lui. Într-un fel, eram de acord cu el, dar bucuria suişului, ideea că nicicând vreun om nu mai călcase pe acolo şi viziunea exaltantă a peisajului – toate astea reuşeau să mă facă fericit.

Nu cred că m-am arătat prea emoţionat când am văzut în faţa noastră peretele de stâncă pe care îl cercetasem mai înainte prin telescop, de la patruzeci şi cinci de kilometri. Se înălţa la douăzeci de metri deasupra capetelor noastre şi, acolo, pe acel platou, se afla obiectul

ce mă atrăsese spre dezolantele înălţimi. După toate aparenţele, nu era altceva decât un bolovan pe care căderea unui meteorit îl sfărâmase cu mii de ani în urmă, cu planurile de clivaj precise încă şi strălucitoare în incoruptibila şi imuabila tăcere.

Pe versant, nu existau prize. Braţele istovite au părut să-şi regăsească puterea când am învârtit deasupra capului mica ancoră de metal cu trei dinţi şi am lansat-o către stele. Prima oară nu s-a prins, ci a alunecat încet în momentul în care am tras coarda; la a treia încercare, dinţii ei s-au înfipt bine, iar greutatea trupurilor noastre n-a reuşit s-o clintească.

Garnett mă privea cu teamă. Vedeam că voia să treacă primul, dar, surâzându-i prin vizorul căştii, am clătinat din cap. Fără să mă grăbesc, am început ascensiunea finală.

Cu costum cu tot, n-aveam mai mult de douăzeci de kilograme; de aceea, ridicând o mână după alta, m-am tras până la cornişă. Acolo, am răsuflat adânc şi i-am făcut semn tovarăşului meu; pe urmă, m-am căţărat pe platformă şi, în picioare, mi-am întors ochii spre ceea ce se înălţa înaintea mea.

Trebuie să înţelegeţi că până în acea clipă fusesem aproape sigur că nu aveam să dau peste ceva straniu. Fusesem aproape sigur, dar nu complet: tocmai această tulburătoare îndoială îmi dăduse ghes. Ei bine, nu mai exista nicio îndoială, dar obsesia abia începuse.

Mă aflam pe un platou lat de aproximativ treizeci de metri. Odinioară, acesta fusese neted – prea neted pentru a fi natural – dar meteoriţii care, timp de nenumărate ere, căzuseră pe suprafaţa lui, i-o crestaseră şi i-o sfârtecaseră. Acel platou fusese nivelat pentru a susţine o structură scânteietoare, piramidală, de două ori mai înaltă decât un om şi încastrată în stâncă aidoma unui gigantic giuvaier şlefuit.

Probabil că niciun fel de emoţie nu mi-a invadat spiritul, pe durata primelor secunde. Apoi, mi-am simţit inima bătându-mi în piept şi mi-am dat seama că mă

invadase o bucurie ciudată, inexprimabilă. Căci iubeam Luna, iar acum ştiam că nu numai muşchilor târâtori din circurile Aristarc şi Eratosthene le dăduse ea viaţă în tinereţe. Vechiul vis al primilor exploratori, hulit şi discreditat cu perseverenţă, era adevărat. Existase totuşi o civilizaţie selenară, şi eu o descoperisem cel dintâi. Faptul că poate venisem cu vreo sută de milioane de ani prea târziu nu mă descumpănea; mă aflam aici şi era de ajuns.

Creierul meu a început să funcţioneze normal, să analizeze şi să-şi pună întrebări. Ce fel de construcţie era aceasta? Un sanctuar – sau ceva pentru care limbajul meu nu avea un nume? Dacă era o construcţie, de ce atunci fusese ridicată într-un loc atât de inaccesibil? M-am întrebat dacă nu cumva fusese un templu şi mi-i puteam închipui pe adepţii vreunei stranii credinţe meditând acolo, implorându-şi zeii să-i izbăvească, în timp ce viaţa se retrăgea de pe Lună, odată cu oceanele ce mureau. Mii de rugăciuni înălţate în zadar…

Am înaintat câţiva paşi, dornic să cercetez mai amănunţit acest lucru, dar un fel de instinct m-a împiedicat să mă apropii prea mult. Aveam unele noţiuni de arheologie şi am încercat să ghicesc gradul de cultură al civilizaţiei care netezise acest munte şi durase scânteietoare suprafeţe, atât de orbitoare încă.

Egiptenii le-ar fi putut face, dacă muncitorii lor ar fi deţinut straniile materiale pe care le-au folosit aceşti cu mult mai străvechi arhitecţi. Din pricina micimii piramidei, nu mi-a dat prin gând că ar fi fost posibil să contemplu opera unei rase mai avansate decât a mea. Ideea că pe Lună existase inteligenţă era încă prea formidabilă, iar orgoliul îmi interzicea să fac umilitorul salt final.

Pe urmă, am remarcat ceva care mi-a ridicat părul măciucă, ceva atât de banal şi atât de nevinovat încât cei mai mulţi nici n-ar fi observat. Am spus că platoul purta cicatricile schijelor meteoritice; în acelaşi timp, el era acoperit şi de câţiva centimetri de praf cosmic, aşternut întotdeauna pe suprafaţa lumilor unde nu suflă niciun vânt care să-l risipească. Cu toate acestea, praful şi scrijeliturile

meteoriţilor se întrerupeau foarte brusc, trasând un cerc larg în jurul micii piramide, ca şi cum un zid invizibil ar fi protejat-o împotriva timpului şi spaţiului.

Glasul cuiva se auzea în receptor şi mi-am dat seama că Garnett mă chema de câtva timp. M-am împleticit până la marginea falezei şi i-am făcut semn să vină şi el, neîndrăznind să vorbesc. Apoi m-am întors până la acel cerc desenat în pulbere. Am cules un fragment de rocă spartă şi l-am aruncat încetişor spre scăpărătoarea enigmă. N-aş fi fost surprins dacă piatra ar fi dispărut în acest nevăzut obstacol, dar ea a părut să lovească suprafaţa netedă a unei emisfere şi a căzut lent pe sol.

Înţelegeam că priveam ceva ce n-avea încă un echivalent în antichitatea speciei mele. Nu era un monument, ci o maşină care se apăra cu ajutorul unor forţe ce sfidaseră Eternitatea. Aceste forţe, oricare ar fi fost ele, operau încă, şi poate că deja mă apropiasem prea mult. M-am gândit la toate radiaţiile pe care omul le captase şi le domesticise de-a lungul secolelor. Ţinând cont de toate cunoştinţele mele, era posibil să fiu tot atât de irevocabil condamnat ca şi când aş fi pătruns în spaţiul tăcut şi ucigător al unei pile atomice neizolate.

Îmi amintesc că m-am întors spre Garnett, care mi se alăturase, iar acum stătea nemişcat. Părea să fi uitat cu totul de mine; de aceea, fără să-l stânjenesc, m-am dus până la marginea falezei, silindu-mă să-mi adun gândurile. Acolo, sub mine, se întindea Mare Crisium – într-adevăr, Marea Crizelor – stranie şi neliniştitoare pentru cei mai mulţi oameni, dar de o calmantă familiaritate pentru mine. Mi-am înălţat ochii spre secera Pământului, culcat în leagănu-i de stele, şi m-am întrebat ce se adăpostea sub norii lui, atunci când necunoscuţii constructori săvârşiseră aici opera lor. Să fi fost jungla înăbuşitoare din vremea Carboniferului, ţărmul pustiu peste care primele amfibii au fost nevoite să se târască pentru a cuceri Pământul, sau chiar îndelunga solitudine de dinainte de apariţia vieţii?

Nu mă întrebaţi de ce n-am ghicit mai grabnic adevărul, care acum pare atât de evident. Robit de prima

impresie stârnită de descoperirea mea, socotisem fără şovăire că această apariţie cristalină fusese construită de fiinţe ce aparţineau trecutului îndepărtat al Lunii; fără de veste însă, cu o forţă de neînvins, mi s-a impus convingerea că ei erau tot atât de străini de Lună ca şi mine însumi.

În douăzeci de ani, nu dăduserăm peste nicio urmă de viaţă, exceptând unele plante degenerate. Nicio civilizaţie selenară, oricare i-ar fi fost destinul, n-ar fi putut să lase doar un singur semn al existenţei sale.

Am privit din nou strălucitoarea piramidă şi ea mi s-a părut şi mai îndepărtată de tot ce avea legătură cu Luna. Şi, deodată, m-am pomenit scuturat de un râs nebun, isteric, născut din surescitare şi extrema oboseală. Mi-am imaginat că mica piramidă mi se adresa: „Regret, nici eu nu sunt de aici”.

Am muncit timp de douăzeci de ani ca să spargem invizibila carapace şi să ajungem la maşina dinăuntrul acelor ziduri de cristal. Ceea ce n-am fost în stare să pricepem am izbutit până la urmă să distrugem, graţie sălbaticei puteri a energiei atomice, şi am avut ocazia să văd fragmente din misteriosul obiect scânteietor pe care-l descoperisem pe munte.

N-au niciun sens. Mecanismele piramidei – dacă într-adevăr sunt mecanisme – aparţin unei tehnologii care depăşeşte de departe posibilităţile noastre, poate chiar unei tehnologii a forţelor parapsihologice.

Misterul e cu atât mai obsedant cu cât celelalte planete au fost atinse, şi cu cât am obţinut dovezi că, în sistemul nostru solar, singur Pământul a fost căminul unei vieţi inteligente. Este, de asemenea, imposibil să fie vorba despre o realizare a unei defuncte civilizaţii a planetei noastre, deoarece grosimea pulberii meteoritice de pe platou ne-a îngăduit să evaluăm vârsta maşinii. Ea a fost ridicată pe acest munte lunar înainte ca viaţa să fi răsărit din mările terestre.

Când planeta noastră a atins jumătate din vârsta ei actuală, ceva venind dinspre stele a străbătut sistemul

solar, a lăsat acest semn al trecerii sale şi apoi s-a întors de unde a plecat. Până în clipa în care am distrus-o, maşina îndeplinea încă scopul prevăzut de constructorii ei – şi iată ce presupun eu despre acest scop.

Aproape o sută de mii de milioane de stele se rotesc în cercul Căii Lactee. Astfel, foarte demult, alte seminţii din preajma altor sori trebuie să fi urcat cu greu şi să fi depăşit culmile atinse de noi. Gândiţi-vă la acele civilizaţii care, situate în noaptea timpului, pe când zidirea cosmică se afla încă la început, erau stăpâne pe un Univers atât de tânăr încât viaţa năpădise doar o mână de lumi. Destinul lor însemnase o singurătate cum nu ne-o putem închipui, singurătatea unor zei scrutând infinitul şi negăsind pe nimeni cu care să-şi împartă gândurile.

Ei trebuie să fi scormonit galaxiile la fel cum noi am scormonit planetele. Pretutindeni existau lumi, dar pustii sau locuite de forme târâtoare, fără inteligenţă. Aşa era Pământul nostru, cu cerul încă mânjit de fumul marilor vulcani, pe când prima navă trimisă de popoarele zorilor s-a ivit din hăul de dincolo de Pluton. Ea n-a luat în seamă planetele exterioare îngheţate, ştiind că viaţa n-avea nicio şansă să se dezvolte, în plenitudinea sa, acolo; s-a oprit însă printre cele interioare, care, încălzindu-se în vatra Soarelui, aşteptau să înceapă istoria.

Acei rătăcitori trebuie să fi scrutat Pământul, care gravita în îngusta zonă de securitate dintre foc şi gheaţă, şi să fi intuit că, dintre copiii Soarelui, el era preferatul. Acolo, în viitorul îndepărtat, avea să răsară inteligenţa; dar existau încă nenumărate stele şi era posibil ca ei să nu mai revină niciodată în acest ungher sideral.

Astfel, lăsaseră o sentinelă, una dintre milioanele risipite în Univers, veghind asupra tuturor lumilor ce făgăduiau viaţă. Era un far care, de-a lungul erelor, semnalizase statornic faptul că nimeni nu le descoperise.

Poate că veţi înţelege acum de ce această piramidă de cristal a fost durată pe Lună şi nu pe Pământ. Arhitecţii ei nu se preocupau de rasele ce încă se luptau să scape din ghearele barbariei. Civilizaţia noastră nu-i interesa decât

în măsura în care dovedeam că eram capabili să supravieţuim, învingând spaţiul şi eliberându-ne astfel de Pământ, leagănul nostru, lată provocarea pe care, mai curând sau mai târziu, trebuie s-o înfrunte toate rasele inteligente. Şi e o îndoită provocare; ea depinde de drumul pe care va păşi cucerirea energiei atomice, de alegerea supremă între viaţă şi moarte.

Odată ieşiţi din această criză, pentru noi n-a mai fost decât o chestiune de timp ca să descoperim piramida şi s-o forţăm să ne destăinuiască taina sa. Acum, când semnalele ei au încetat, cei care le vegheau se vor întoarce spre Pământ. Poate vor voi să ajute civilizaţia noastră, aflată încă în plină copilărie. Ei însă trebuie să fie foarte, foarte bătrâni, şi adesea bătrânii sunt teribil de geloşi pe cei tineri…

Nu mai pot privi acum Calea Lactee fără să nu mă întreb dinspre ce nor stelar au pornit mesagerii la drum. Dacă-mi veţi ierta acest clişeu, noi am tras semnalul de alarmă şi singurul lucru pe care-l mai putem face este să aşteptăm.

Nu cred că vom aştepta mult timp.